

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 25.04.2006
COM(2006) 173 konč.

**SPOROČILO KOMISIJE SVETU, EVROPSKEMU PARLAMENTU,
EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Akcijski načrt za e-upravo i2010: pospeševanje e-uprave v Evropi za dobro vseh

{SEC(2006) 511}

KAZALO

1.	Akcijski načrt za e-upravo i2010 – cilji in pričakovanja do leta 2010.....	3
2.	Vključenost vseh državljanov – večje vključevanje z e-upravo	4
3.	Uresničenje učinkovitosti in uspešnosti	6
3.1.	Merjenje	6
3.2.	Skupna uporaba	6
4.	Vplivne ključne storitve za državljane in podjetja.....	7
5.	Vzpostavljanje ključnih pogojev	8
6.	Povečanje udeležbe in demokratičnega sprejemanja odločitev v Evropi	10
7.	Upravljanje in izvajanje Akcijskega načrta za e-upravo i2010.....	11
8.	Sklepne ugotovitve.....	12

**SPOROČILO KOMISIJE SVETU, EVROPSKEMU PARLAMENTU,
EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Akcijski načrt za e-upravo i2010: pospeševanje e-uprave v Evropi za dobro vseh

(Besedilo velja za EGP)

1. AKCIJSKI NAČRT ZA E-UPRAVO I2010 – CILJI IN PRIČAKOVANJA DO LETA 2010

Komisija v tem sporočilu predstavlja svoj akcijski načrt za e-upravo, ki je sestavni del njene pobude za delovna mesta in rast v informacijski družbi i2010, s katerim želi prispevati k lizbonski agendi in ostalim politikam Evropske skupnosti.

Države, ki imajo odprt in učinkovit javni sektor ter dobro razvito e-upravo, so vodilne tudi v gospodarstvu in konkurenčnosti¹. Medsebojna povezanost med nacionalno konkurenčnostjo, inovacijsko sposobnostjo in kakovostjo javnih uprav zahteva v svetovnem gospodarstvu boljši način upravljanja. Z e-upravo lahko javne uprave v veliki meri prispevajo k uresničevanju lizbonske agende.

Prav tako je pomembno spodbujanje e-uprave, njeno posodabljanje in nadaljnji razvoj, saj se uprave spopadajo z velikimi izzivi, kot so staranje, podnebne spremembe ali terorizem, državljanji pa zahtevajo boljše storitve, večjo varnost in demokracijo, medtem ko podjetja zahtevajo manj birokracije in večjo učinkovitost. Zaradi širitve Evropske unije in vedno večje različnosti se pojavljajo nove potrebe in zahteve, kot so celostne čezmejne javne storitve, ki so ključnega pomena za povečanje mobilnosti državljanov in podjetij v Evropi. E-uprava lahko upravam pomaga pri reševanju teh izzivov in zahtev.

Uspeh in razvojne možnosti e-uprave so že vidne v več državah EU, ki se uvrščajo med vodilne v svetu. Zaradi elektronskega izdajanja računov prihranijo davkoplačevalci na Danskem 150 milijonov EUR, podjetja pa 50 milijonov EUR letno. Če bi to uvedli v celotni EU, bi lahko letno prihranili do 50 milijard EUR. Invalidi v Belgiji lahko zaprosijo za socialno pomoč po internetu v nekaj sekundah, medtem ko so za to prej potrebovali 3 ali 4 tedne. Tak prihranek časa in tako urejanje se lahko razširita na več javnih storitev in tako koristita vsem evropskim državljanom.

S tem akcijskim načrtom Komisija poskuša:

- povečati dejanske prednosti za vse državljane in podjetja;
- zagotoviti, da e-uprava na nacionalni ravni zaradi razdrobljenosti in pomanjkanja interoperabilnosti na enotnem trgu ne povzroča dodatnih ovir;
- z dopuščanjem ekonomije velikega obsega pri pobudah držav članic in reševanju skupnih evropskih izzivov povečati prednosti e-uprave na ravni EU;

¹ Poročila Svetovnega gospodarskega foruma o globalni konkurenčnosti, lestvice inovativnosti in kazalniki Evropske komisije, poročila Združenih narodov o globalni pripravljenosti e-uprav (letnik 2003, 2004 in 2005).

- z oblikovanjem in zagotavljanem e-upravnih storitev zagotoviti sodelovanje vseh interesnih skupin v EU.

Izhodišče tega akcijskega načrta je zlasti Ministrska deklaracija², sprejeta na tretji ministrski konferenci o e-upravi, v kateri so določena jasna pričakovanja glede širših in merljivih prednosti e-uprave do leta 2010. Komisija pozdravlja to deklaracijo in trdno zavezanost držav članic ter privatnega sektorja³. Akcijski načrt temelji na zelo dobrem sodelovanju z nacionalnimi pobudami za e-upravo in podskupinami za e-upravo v okviru Skupine svetovalcev za e-Evropo.

Akcijski načrt se osredotoča na prispevek Evropske komisije pri uresničevanju ciljev držav članic in politik Skupnosti, zlasti lizbonske strategije, notranjega trga, boljše ureditve in evropskega državljanstva.

Akcijski načrt se osredotoča na pet glavnih ciljev za e-upravo in posebnih ciljih za leto 2010⁴:

- **vklučenost vseh državljanov:** pospeševanje vključevanja državljanov z e-upravo, da bodo do leta 2010 vsi državljani lahko uporabljali zanesljive in inovativne storitve ter imeli enostaven dostop do njih;
- **prava učinkovitost in uspešnost** – do leta 2010 bistveno prispevati k večjemu zadovoljstvu uporabnikov, preglednosti in odgovornosti, manjši upravni obremenitvi ter večji učinkovitosti;
- **izvajanje vplivnih ključnih storitev** za državljane in podjetja – do leta 2010 bodo javna naročila 100-odstotno omogočena v elektronski obliki, dejansko pa se bodo izvajala 50-odstotno⁵, poleg tega bo dosežen dogovor o sodelovanju pri nadaljnjih vplivnih spletnih storitvah za državljane;
- **vzpostavljanje ključnih pogojev** – državljani in podjetja bodo do leta 2010 imeli enostaven, varen in interoperabilen preverjeni dostop do javnih storitev v Evropi;
- **povečanje udeležbe in demokratičnega sprejemanja odločitev** – do leta 2010 predstavitev orodij za uspešno javno razpravo in udeležbo pri sprejemanju odločitev.

2. VKLJUČENOST VSEH DRŽAVLJANOV – VEČJE VKLJUČEVANJE Z E-UPRAVO

Vključujoča e-uprava pomeni:

- **odpravljanje digitalnega razkoraka** in digitalne izključenosti pri izvajanju spletnih javnih storitev;
- priložnosti za **politike vključevanja z IKT** zaradi novih možnosti, ki jih ponuja e-uprava.

² 24. novembra 2005, Manchester, UK.
<http://www.egov2005conference.gov.uk/documents/proceedings/pdf/051124declaration.pdf>.

³ Industrijska deklaracija EICTA o e-upravi, 25. november 2005.

⁴ Cilji 1–4 so povzeti v ministrski deklaraciji.

⁵ Za javna naročila nad pragom ES; glej oddelek 4.

Javne storitve z IKT pomagajo povečati družbeno povezanost in zagotavljajo, da zapostavljeni ljudje pri uresničevanju svojih možnosti naletijo na manj težav. Spletne strani uprav še vedno ne izpolnjujejo smernic o e-dostopnosti v celoti⁶. Uporabniki bodo v prihodnje poleg interneta želeli imeti tudi druge vrste dostopa do javnih storitev, kot so digitalna televizija, mobilni in stacionarni telefon in/ali osebni stik.

Države članice so si postavile cilje vključne e-uprave, da bi zagotovile, da bodo do leta 2010 vsi državljani, vključno s socialno zapostavljenimi skupinami, postali glavni uporabniki e-uprave in da bodo lahko evropske javne uprave ponujale lahko dostopne javne informacije in storitve, v katere javnost zaupa, pri čemer bodo inovativno uporabljale IKT, povečale ozaveščenost v zvezi s prednostmi e-uprave in izboljšale svoje znanje in spretnosti ter podporo za vse uporabnike.

Komisija bo podprla prizadevanja držav članic za doseganje teh ciljev v skladu s Sporočilom o e-dostopnosti⁷ in agendo e-vključenosti, načrtovano za leto 2008 kot del politike vključevanja i2010 z IKT. Na podlagi te agende bodo od leta 2008 sprejeti dodatni posebni ukrepi.

Evropska komisija bo v odprtem partnerstvu z državami članicami, zasebnim sektorjem in civilno družbo ter usklajeno z omrežjem EPAN (<i>European Public Administration Network</i> , Evropsko omrežje javne uprave) sprejela naslednje posebne ukrepe:	
2006	z državami članicami dogovor o časovnem načrtu, ki naj postavi merljive cilje in mejnike na poti k e-upravi v dosegu vseh državljanov do leta 2010;
2007	z državami članicami določitev skupnih in dogovorjenih navodil, ki naj uravnajo razvoj e-uprave po Sporočilu o e-dostopnosti;
2008	objava specifikacij za strategijo opravljanja storitev v več računalniških okoljih, ki naj omogoča dostop do storitev e-uprave z različnimi povezavami, npr. digitalno TV, mobilnim in stacionarnim telefonom ter drugimi interaktivnimi napravami.

Med letoma 2006 in 2010:

- potrebe uporabnikov bodo predmet raziskovalnih projektov, uvajalnih poskusov, po potrebi podpore strukturnih skladov, študij politik in skupnih specifikacij v povezanih programih ES, ki bodo zlasti usmerjena v stroškovno učinkovite rešitve pri osebni nastavljanju, interakciji z uporabnikom in večjezičnosti za e-upravo;

- izmenjava in skupna uporaba praktičnih izkušenj bosta usklajena z izmenjavo nacionalnih izkušenj v EPAN ter usmerjena v večdostopnostne strategije, vključne politike in rešitve z dobrimi praksami.

⁶ Poročilo britanskega predsedstva o e-dostopnosti v sektorju javnih storitev v EU, november 2005.

⁷ Sporočilo o e-dostopnosti, COM(2005) 425.

3. URESNIČENJE UČINKOVITOSTI IN USPEŠNOSTI

Učinkovite storitve prihranijo čas in denar, medtem ko imajo uspešne storitve večji pomen za državljane, podjetja in uprave glede na pet ciljev tega akcijskega načrta. Koristi prinašajo na treh ravneh: a) državljani in podjetja; b) uprave; ter c) družba in gospodarstvo na splošno.

Države članice pričakujejo, da bo e-uprava prispevala k zadovoljstvu uporabnika z javnimi storitvami in občutno olajšala upravno obremenitev podjetij in državljanov do leta 2010. Poleg tega bi moral javni sektor doseči občutno večjo učinkovitost ter povečati preglednost in odgovornost z inovativno rabo IKT do leta 2010.

Čeprav je večina izzivov na nacionalni in podnacionalni ravni, Evropska komisija pomeni dodano vrednost, ker podpira vseh pet ciljev tega akcijskega načrta z dvoje dejavnostmi: merjenjem in skupno uporabo.

3.1. Merjenje

Preskrba ustreznih informacij⁸, kvantificiranje, primerjalne analize⁹, merjenje in primerjanje učinka in koristi je bistveno za doseganje široke uporabe e-uprave. Napreduje delo na skupnem meritvenem okviru, naravnano na razmerje med učinkom in koristjo, ki vključuje primerjalno analizo z uporabo skupnih kazalcev (merjenih na nacionalni ravni ali z ukrepom na evropski ravni) in učenje na primerih z uporabo merljivih kazalcev¹⁰. Nastajajo ekonomski modeli, ki jih je treba nadaljnje razvijati kot dopolnilna orodja pri domišljanju načinov za uporabo podatkov, npr. ugotavljanje zveze med naložbo in dejavnostjo v posameznem projektu e-uprave ali prispevek politik in programov e-uprave k rasti BDP, povečanju delovnih mest in družbeni povezanosti.

3.2. Skupna uporaba

Potreba po večji skupni uporabi izkušenj je splošno priznana¹¹. Uvajali so se in se še uvajajo mehanizmi, kot so Okvir dobrih praks za e-upravo¹², E-upravna opazovalnica¹³, portal Tvoja Evropa¹⁴, omrežje TESTA (Trans European Services for Telematics between Administrations, Vseevropske storitve za telematiko med upravami)¹⁵ in carine „na enem samem okencu“¹⁶.

To bo omogočilo porazdelitev tveganja in ekonomijo obsega pri preučevanju inovativnih rešitev ter ponovljivih elementov inovativnosti in prenašanja dobrih praks. To naj bi vključevalo tudi lastno delo Komisije z e-Komisijo¹⁷. Dosežke EPAN v inovativnih javnih

⁸ Statistične raziskave gospodinjstev in podjetij v državah članicah, ki jih opravlja Statistični urad Evropskih skupnosti, preskrbijo pomembne informacije o široko dostopni e-upravi in e-javnih naročilih.

⁹ Primerjalne analize MODINIS osnovnih priključnih storitev e-uprave – šesta meritev (2006) – in novi pilotni projekt za izboljšanje kazalcev primerjalne analize e-uprave.

¹⁰ Študija MODINIS eGEP (eGovernment Economics Project, projekt o gospodarskih vidikih e-uprave), http://europa.eu.int/egovernment_research.

¹¹ Ministrska deklaracija, Drugo ministrsko srečanje, Como, IT, 7. julija 2003; Sporočilo o e-upravi, COM(2003) 567; Sklepi Sveta o e-upravi, december 2003.

¹² <http://www.egov-goodpractice.org>

¹³ E-upravna opazovalnica: <http://europa.eu.int/idabc/egovo>

¹⁴ <http://europa.eu.int/youreurope>

¹⁵ <http://europa.eu.int/idabc/en/document/2097/556>

¹⁶ http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/common/publications/com_reports/customs/index_en.htm

¹⁷ E-Komisija 2006–2010, omogočiti učinkovitost in preglednost, 22. novembra 2005.

storitvah bi bilo treba temeljiteje uporabiti s povezovanjem z dobrimi praksami, ki jih podpira Komisija.

Predlog je kratko- in srednjeročno namenjen trajnosti infrastrukturnih storitev s podporo programov ES ter nacionalnih in regionalnih sredstev. Dolgoročno trajnost je treba še zagotoviti¹⁸.

Evropska komisija bo v partnerstvu z državami članicami, zasebnim sektorjem in civilno družbo sprejela naslednje ukrepe:	
2006	Komisija bo v sodelovanju z državami članicami predlagala skupen okvir za merjenje e-uprave, naravnano na učinek, in ga nato izpopolnjevala;
2007	glede na okvire primerjalne analize iz 2010 se bodo primerjalne analize ter analize učinka in koristi na primerih, ki temeljijo na skupnih kazalcih, opravljale na podlagi podatkov držav članic, namenjenih spremljanju napredka pri tem akcijskem načrtu;
2006	Komisija bo skupaj z državami članicami preučila mehanizme, ki lahko zagotovijo dolgoročno finančno in operativno trajnost skupne uporabe izkušenj, infrastruktur in storitev.

Med letoma 2006 in 2010 bo Komisija še naprej spodbujala skupno uporabo virov, dobrih praks in izkušenj v e-upravi.

4. VPLIVNE KLJUČNE STORITVE ZA DRŽAVLJANE IN PODJETJA

Agenda e-uprave napreduje s posodabljanjem na stotine javnih storitev. Čeprav gre večinoma za storitve na lokalni, regionalni in nacionalni ravni, je nekaj čezmejnih storitev velikega pomena za državljane, podjetja in uprave, tako da so lahko vodilo za evropsko e-upravo. Spodbujajo tudi zavezanost na najvišji ravni in ustvarjajo občutno povpraševanje po ključnih pogojih, kot sta elektronska identifikacija in interoperabilnost, ki vzajemno krepijo cilje v tem akcijskem načrtu (glej tudi naslednje poglavje). Izvajanje teh vodilnih storitev se mora usmeriti v doseganje merljivega vpliva z obširno uporabo, ne samo s tem, da so take storitve na voljo v elektronski obliki.

Taka vplivna storitev so elektronska javna naročila. Upravni prihodki znašajo približno 45 % BDP in javni organi v Evropi nakupujejo za 15 do 20 % BDP oziroma 1 500 do 2 000 milijard EUR vsako leto. Elektronska javna naročila in fakturiranje bi lahko prihranila okoli 5 % skupnih stroškov pri javnih naročilih in 10 % transakcijskih stroškov ali več, kar bi vsako leto lahko pomenilo prihranek za desetine milijard evrov. Zlasti MSP imajo lahko koristi zaradi lažjega dostopa do trgov javnih naročil ter povečanja svojih zmogljivosti IKT in s tem konkurenčnosti.

¹⁸ Glede programa IDABC Sklep 2004/387/ES (UL L 144, 30.4.2004 (glej Popravek UL L 181, 18.5.2004, str. 25)) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004, člen 10(8) in člen 3(d), določa, da je treba še opredeliti mehanizme za zagotovitev finančne in operativne trajnosti infrastrukturnih storitev IDABC.

Zato je zaželeno, da se e-javna naročila začnejo uporabljati v velikem obsegu. Države članice so se zavezale, da bodo do leta 2010 vsem javnim upravam v Evropi omogočile, da 100-odstotno izvajajo naročila (če to dopuščajo zakoni) v elektronski obliki, in zagotovile dejansko elektronsko izvedbo vsaj 50 % javnih naročil nad pragom ES19.

V obdobju 2006–2010 bo Komisija v sodelovanju z državami članicami preučila vplivne storitve z vseevropsko razsežnostjo, ki lahko najbolj prispevajo k doseganju lisbonske agende. Posebna pozornost bo šla storitvam, namenjenim mobilnosti državljanov, kot so izpopolnjene storitve iskanja delovnega mesta po vsej Evropi, socialnovarstvene storitve v zvezi z elektronsko evidenco bolnikov in elektronskimi recepti, bonitetami in pokojninami po vsej Evropi, ter storitve na področju izobraževanja v zvezi s študijem v tujini. Drugi ključni storitvi, ki ju je treba upoštevati, sta registracija podjetij in povračilo DDV podjetjem. Treba je tudi izrabiti možnosti sinergije s strukturnimi skladi in lokalnim oziroma regionalnim razvojem.

Najprej so bila izbrana čezmejna e-javna naročila. Gre za podporo Akcijskemu načrtu za e-javna naročila, o katerem je bil dosežen dogovor z državami članicami leta 2004²⁰. S tem bi pomagali državam članicam pospešiti uresničevanje čezmejnih rešitev.

Evropska komisija bo v partnerstvu z državami članicami, zasebnim sektorjem in civilno družbo sprejela naslednje ukrepe:	
2006	z državami članicami dogovor o časovnem načrtu, ki naj postavi merljive cilje in doseže 100-odstotno dostopnost in 50-odstotno izvedbo e-javnih naročil do leta 2010;
2007	na podlagi obstoječih ali razvijajočih se rešitev v državah članicah pospeševanje skupne specifikacije ključnih elementov za čezmejna e-javna naročila in uvedba izvedbenih poskusov;
2009	ocena uvajalnih poskusov in razširjanje izsledkov v EU;
2010	pregled napredka pri e-javnih naročilih v državah članicah.

Med letoma 2006 in 2010 bo z državami članicami dosežen dogovor o sodelovanju pri dodatnih vplivnih e-upravnih storitvah.

5. VZPOSTAVLJANJE KLJUČNIH POGOJEV

E-uprava se je znašla v kritični situaciji. Nadaljnji znatni napredek zahteva vzpostavitev določenih ključnih pogojev, zlasti za učinkovitost vplivnih storitev. Za najpomembnejše ključne pogoje veljajo interoperabilno upravljanje elektronske identifikacije (eIDM) za dostop do javnih storitev, elektronska avtentifikacija dokumentov in elektronsko arhiviranje.

Države EU že izvajajo eIDM, ki zadovoljuje potrebe nacionalnih storitev, spoštuje njihovo kulturno tradicijo in preference glede varstva osebnih podatkov. Enotne nacionalne osebne izkaznice bi lahko bile eden od posebnih načinov izvajanja eIDM za javne storitve, vendar je

¹⁹ Od približno 50 000 EUR za preproste javne storitve do 6 000 000 EUR za javna dela.

²⁰ COM(2004) 841; pravni okvir e-javnih naročil določata direktivi 2004/18/ES in 2004/17/ES.

to nacionalna odločitev. Biometrične nacionalne osebne izkaznice se izrazito razlikujejo od eIDM za javne storitve: medtem ko nacionalne osebne izkaznice služijo javni varnosti, na primer z lažšanjem integriranega upravljanja mej in podporo boju proti terorizmu, je elektronska identifikacija za javne storitve namenjena lažšanju dostopa ter ponuja prilagojene in inteligentnejše storitve.

Države članice se zavedajo pomembnosti eIDM za zagotovitev, da **bodo do leta 2010 evropski državljani in podjetja lahko uporabljali varna in enostavna elektronska sredstva, ki bodo izdana na lokalni, regionalni ali nacionalni ravni ter v skladu s predpisi o varstvu podatkov, ko bodo dokazovali svojo istovetnost javnim službam v domovini ali v kateri koli drugi državi članici.**

Evropska komisija predlaga pragmatičen pristop k interoperabilnosti različnih sistemov eIDM. Namen je upoštevati različne nacionalne pristope in rešitve, ne da bi se pri tem ustvarile ovire za čezmejno uporabo javnih storitev.

Predvideno bo širše javno posvetovanje za dopolnitev mnenj v zvezi z javnim odobravanjem. E-podpisi predstavljajo tehnologijo, ki se lahko uporabi v procesu eIDM. Komisija bo ob svojem prihodnjem spremljanju Direktive o elektronskih podpisih aktivno podpirala vzajemno priznavanje in interoperabilnost elektronskih podpisov, da se odpravijo ovire na enotnem trgu. Komisija bo tudi preverila, če so za razvoj elektronske identifikacije in avtentifikacije za javne storitve potrebni ureditveni ukrepi.

Poleg tega bodo elektronski dokumenti bistvenega pomena za številne storitve, npr. pogodbe za javna naročila, zdravniške recepte na daljavo ali potrdila o izobraževanju. Med leti 2006 in 2010 bo Komisija skupaj z državami članicami vzpostavila referenčni okvir za avtentifikacijo elektronskih dokumentov po vsej EU ter razvila in izvajala delovni program za tesnejše sodelovanje na področju upravljanja in avtentifikacije elektronske dokumentacije in arhivov v javnih upravah ter olajšala čezmejni dostop do le-teh.

Navsezadnje je interoperabilnost eden od splošnih ključnih pogojev. Interoperabilne temeljne infrastrukturne storitve (npr. za varno komuniciranje med upravami ali čezmejni dostop do registrov), skupne specifikacije, smernice za interoperabilnost in programska oprema, ki jo je mogoče ponovno uporabiti, so temeljni elementi vplivne e-uprave. Delo poteka v smeri sprejetja posodobljenega evropskega okvira za interoperabilnost ter spodbujanja in seznanjanja z interoperabilnimi e-upravnimi storitvami, ki temeljijo na standardih, odprtih specifikacijah in odprtih vmesnikih, kot je predvideno v Sporočilu o interoperabilnosti²¹.

Komisija, skupaj z državami članicami, zasebni sektor in civilna družba bodo sprejeli naslednje ukrepe:	
2006	dogovor z državami članici o časovnem načrtu, ki naj postavi merljive cilje in mejnike, da bo do leta 2010 vzpostavljen evropski okvir za eIDM, ki bo temeljil na interoperabilnosti in vzajemnem priznavanju nacionalnih eIDM;
2007	dogovor o skupnih specifikacijah za interoperabilne eIDM v EU;
2008	spremljanje obsežnih poskusov interoperabilnih sistemov eIDM v čezmejnih

²¹ Sporočilo o interoperabilnosti, COM(2006) 45.

	storitvah in izvajanje skupno dogovorjenih specifikacij;
2009	e-podpisi in e-uprava: preverjanje uvedbe in uporabe v javnih storitvah;
2010	preverjanje uvedbe evropskega okvira za eIDM za interoperabilne sisteme eIDM s strani držav članic.

6. POVEČANJE UDELEŽBE IN DEMOKRATIČNEGA SPREJEMANJA ODLOČITEV V EVROPI

Demokratično sprejemanje odločitev in udeležba se srečujeta s številnimi izzivi. V Evropi je volilna udeležba (kolikor ne obstaja volilna obveznost) na nacionalni in na evropski ravni na splošno nizka. Pogosto se zdi, da je postalo sprejemanje odločitev kompleksnejše, da vključuje več strani in interesov ter da je sprejemanje kompromisov vedno težje. Državljeni so vse bolj obveščeni in zahtevajo večjo udeležbo pri sprejemanju odločitev. Vlade si prizadevajo za široko in obsežno podporo javnim politikam, da se zagotovi učinkovito izvajanje ter preprečijo nove demokratične in družbene vrzeli. Boljše sprejemanje odločitev in obsežnejše vključevanje državljanov v vseh fazah demokratičnega sprejemanja odločitev, tudi na evropski ravni, sta bistvenega pomena za povezovanje evropske družbe.

Istočasno se pojavljajo nove možnosti: zlasti IKT ponujajo veliko možnosti za vključevanje velikega števila državljanov v javne razprave in sprejemanje odločitev na vseh ravneh, od občinske do evropske. Z internetom so se že pojavile nove oblike političnega izražanja in javnih razprav, kot so na primer spletni dnevnik (blogi).

Pri e-demokraciji gre za povezavo med demokracijo, novimi tehnologijami, novimi oblikami družbene organizacije in upravljanjem. 65 % sodelujočih pri spletni anketi o politiki e-uprave pričakuje, da bo e-demokracija pomagala zmanjšati demokratične primanjkljaje²² in meni, da obstajajo dobri primeri e-demokracije. Vendar je treba obravnavati še veliko vprašanj in težav, od vključevanja do kakovosti sprejemanja odločitev.

Vloga Evropske komisije je omogočiti sodelovanje na evropski ravni, zlasti e-udeležbo, da se poveča razumevanje, spodbudi napredek s pomočjo skupne uporabe rešitev s celega sveta, ki jih je mogoče ponovno uporabiti, ter da se s sredstvi IKT podpre preglednost evropskih institucij in vključevanje državljanov. K temu bosta prispevali tudi pobuda za e-Komisijo in pobuda za preglednost v Evropi²³. Poleg tega se bodo v posvetovanjih s parlamenti v EU in drugimi interesnimi skupinami preučevale najboljše prakse in skupne specifikacije za načine, kako približati državljanse parlamentarnim postopkom sprejemanja odločitev.

²² Spletno posvetovanje GD za informacijsko družbo in medije, oktober–december 2005.

²³ Sporočilo predsednika, gospe Wallström, gospoda Kallasa, gospe Hübner in gospe Fisher Boel Komisiji o pobudi za preglednost v Evropi, SEC(2005) 1300.

Komisija bo po posvetovanju z interesnimi skupinami sprejela naslednje ukrepe:	
2006-2010	preskušanje instrumentov, ki temeljijo na IKT ter omogočajo preglednost in vključevanje javnosti pri demokratičnem sprejemanju odločitev; podpora izmenjavi izkušenj;
2006	začetek pripravljalnega ukrepa v zvezi z instrumenti, ki temeljijo na IKT, za krepitev parlamentarnega sprejemanja odločitev;
2007-2013	določitev naprednih oblik e-demokracije kot prednostne naloge raziskovalnega programa IST v okviru OP7.

7. UPRAVLJANJE IN IZVAJANJE AKCIJSKEGA NAČRTA ZA E-UPRAVO I2010

Izvajanje tega akcijskega načrta je v veliki meri odvisno od sodelovanja z državami članicami in drugimi interesnimi skupinami. Akcijski načrt na ravni EU podpirajo programi, kot so Modinis²⁴, eTEN²⁵, IST²⁶, IDABC²⁷ ter prihodnji CIP²⁸ (okvirni program za konkurenčnost in inovacije).

Zaradi pomembne vloge, ki jo ima podskupina za „e-upravo“, ki jo sestavljajo vodje in predstavniki nacionalnih pobud za e-upravo, njenih produktivnih delovnih metod in praktičnega delovnega odnosa z EPAN, bo Komisija po posvetovanju z državami članicami predlagala, da skupina v okviru pobude i2010 nadaljuje s svojim delom na strateški ravni.

Komisija bo v sodelovanju z državami članicami in v tesnem posvetovanju z interesnimi skupinami izvedla strateško spremljanje, pripravila časovne načrte in spremljala Evropski akcijski načrt za e-upravo.

Skupina bo poročala o vključevanju Akcijskega načrta v nacionalne načrte za e-upravo (države članice so se obvezale, da bodo poročale leta 2006) in izdelala strategije za posamezna področja, kot so na primer široko dostopna e-uprava in vplivne storitve za državljane.

V okviru letnega poročila i2010 in vsaki dve leti v okviru ministrskih konferenc so predvideni celovito preverjanje napredka, nove usmeritve političnih prednostnih nalog in posledična posodobitev tega akcijskega načrta, ki bo priznavala dosežke in spodbujala rešitve, ki jih je mogoče ponovno uporabiti.

Komisija bo skupaj z bodočim portugalskim predsedstvom pripravila četrto ministrsko konferenco o e-upravi, ki bo potekala leta 2007 na Portugalskem.

Čeprav je osnovni cilj tega akcijskega načrta koristiti Evropi, bi bile pridobljene izkušnje lahko koristne tudi za nadaljnje mednarodno sodelovanje, vključno z državami v razvoju.

²⁴ http://europa.eu.int/information_society/europe/2005/all_about/modinis/

²⁵ http://europa.eu.int/information_society/activities/eten/

²⁶ <http://www.cordis.lu/ist/>

²⁷ <http://europa.eu.int/idabc/>

²⁸ http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/cip/

8. SKLEPNE UGOTOVITVE

Učinkovite in inovativne javne uprave so bistvenega pomena za svetovno konkurenčno Evropo. E-uprava je bistvena za sprostitvev potenciala v javnem sektorju. Ta akcijski načrt, ki je bil najavljen že v pobudi i2010, začrtuje pot za e-upravo v Evropi ter določa težišče programov, pobud in sprejemanja odločitev v EU v obdobju od 2006 do 2010 ter kaže dejansko pot naprej s pomočjo časovnih načrtov in strateškega spremljanja na prednostnih področjih. Za uspešno izvajanje tega akcijskega načrta bo potrebno sodelovanje vseh interesnih skupin.